

การวิเคราะห์โปรแกรมวิชาตรีศึกษาของวิทยาลัยครูเทพสตรี



นายคราวุธ เลียงแจ่ม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาอุดมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-356-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16354487

**AN ANALYSIS OF THE MUSIC EDUCATION PROGRAM
OF THEPSATRI TEACHER'S COLLEGE**

Mr. Sarawuth Siangjan

**A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Higher Education
Graduate School
Chulalongkorn University
1995**

ISBN 974-632-356-8



พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

คำราฐ เลียงแจ่ม : การวิเคราะห์โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาของวิทยาลัยครูเทพสตรี (AN ANALYSIS OF THE MUSIC EDUCATION PROGRAM OF THEPSATRI TEACHER'S COLLEGE) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.สุกัญญา โคมวิไลกุล, 192 หน้า ISBN 974-632-356-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สภาพและปัญหาของโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา และติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาในโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาของวิทยาลัยครูเทพสตรี

ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยครูเทพสตรีเปิดหลักสูตรโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ในปีการศึกษา 2525 เพื่อผลิตครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษาให้แก่โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพราะการขยายตัวของหลักสูตรมัธยมศึกษาและประถมศึกษา โดยเริ่มผลิตในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง ในปีการศึกษา 2525 แล้วจึงผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรีตั้งแต่ปีการศึกษา 2527 หลักสูตรโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ปัจจุบันแบ่งเป็นแบบเอกเดี่ยวแบบสี่ ให้เรียนเฉพาะแขนงดนตรีไทยหรือแขนงดนตรีสากล และแบบเอกเดี่ยวแบบกว้าง เรียนทั้งวิชาดนตรีไทยและดนตรีสากล งานวิจัยนี้พบว่าหลักสูตรแบบกว้างเหมาะสมกับการสอนวิชาดนตรีศึกษาในโรงเรียนทุกระดับ

สภาพของการจัดการเรียนการสอนพบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสม ผู้สอนมีความพร้อม โดยมีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่สิ่งที่จะต้องปรับปรุงเป็นด้านอาคารเรียนและอุปกรณ์ที่ยังต้องจัดหาเพิ่มโดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและน้อย ลักษณะผู้สอนส่วนใหญ่เป็นชาย มีประสบการณ์ในการสอนเฉลี่ย 14 ปี วัตถุประสงค์ทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ลักษณะผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นชาย มีภูมิลำเนาในจังหวัด และมีความต้องการที่จะประกอบอาชีพครูเป็นส่วนใหญ่

ข้อเสนอแนะที่สำคัญในการวิจัยครั้งนี้คือ วิทยาลัยครูเทพสตรีควรใช้หลักสูตรแบบกว้าง นอกจากนี้ควรมุ่งพัฒนาบุคลากรด้านอาจารย์ โดยให้มีโอกาสศึกษาต่อหรือเข้ารับการอบรมสัมมนาทางการเรียนการสอน และกรรมการฝึกหัดครูน่าจะได้มีการจัดสรรงบประมาณ สำหรับอุปกรณ์ เครื่องมือในการเรียนการสอนให้มากขึ้น เพื่อให้วิทยาลัยครูเทพสตรีเป็นศูนย์ประสานงานด้านโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ภาควิชา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สาขาวิชา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาและช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โสวี่โลกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องของงานด้วยความเอาใจใส่ เป็นห่วง และให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พรชูลี อาชวอำรุง อาจารย์ประจำภาควิชาอุดมศึกษา ที่ได้กรุณาอ่านงานวิทยานิพนธ์ แก้ไขบทความภาษาอังกฤษ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ อาจารย์ประจำภาควิชาอุดมศึกษา ที่ได้กรุณาอ่านงานวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ทั้งนี้เพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งได้ให้คำแนะนำหลายประการในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ศิริเพ็ญ มากบุญ หัวหน้าภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณี คำชาย หัวหน้าสำนักงานวางแผนและพัฒนาวิทยาลัยครูเทพสตรี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย และเสนอแนะเพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์แก่การวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณ อาจารย์นิชัย นิมนต์ทองงาม ที่ได้ช่วยเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนาจารย์วิทยาลัยครูเทพสตรีและเพื่อน ๆ นิสิต ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย

ท้ายสุดนี้ ขอขอบคุณ คุณเฉลิมพร เสียงแจ่ม ที่ได้มีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือจนได้รับความสำเร็จครั้งนี้

ขอมอบประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยนี้แก่ คุณพ่อ ที่ล่วงลับ คุณแม่ ที่เคารพรัก ตลอดจนครูอาจารย์ ที่เคยอบรมให้ความรู้ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

ศราวุธ เสียงแจ่ม



สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์.....	5
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	6
2. วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การดนตรีศึกษา.....	7
พัฒนาการของดนตรีศึกษา.....	9
สภาพและปัญหาดนตรีศึกษา.....	65
ประวัติวิทยาลัยครูเทพสตรี.....	66
โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาในวิทยาลัยครู.....	71
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	72
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	78
แหล่งข้อมูลในการวิจัย.....	78
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
การสร้างเครื่องมือ.....	83
การดำเนินการเก็บข้อมูล.....	83
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
การแปลค่าของมาตราส่วนประมาค่า.....	85

สารบัญ (ต่อ)

ปกที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร.....	88
สถานการณ์ของกลุ่มตัวอย่าง.....	91
พัฒนาการของโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา.....	100
สภาพและปัญหาของโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา.....	109
การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา.....	133
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	140
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	140
กลุ่มตัวอย่าง.....	140
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	141
สรุปผลการวิจัย.....	141
อภิปรายผลการวิจัย.....	146
ข้อเสนอแนะ.....	149
รายการอ้างอิง.....	151
ภาคผนวก.....	154
ประวัติผู้วิจัย.....	182

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	84
2 สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจาก วิทยาลัยครูเทพสตรี.....	98
3 โครงสร้างหลักสูตรโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ระดับปริญญาตรี พ.ศ.2536.....	111
4 ความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยครูเทพสตรี ที่มต่อการจัดการเรียนการสอน ในโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ในด้านหลักสูตร เนื้อหา และกิจกรรมเสริม ประสบการณ์ทางดนตรีของโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา.....	118
5 ความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยครูเทพสตรี ที่มต่อการจัดการเรียนการสอน ในโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาในด้านที่เกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและวิธีสอน.....	120
6 ความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยครูเทพสตรี ที่มต่อการจัดการเรียนการสอน ในโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาในด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ หรือสื่อที่ให้ความรู้ และใช้ฝึกปฏิบัติ.....	121
7 ความคิดเห็นของผู้สอนวิทยาลัยครูเทพสตรี ที่มต่อการจัดการเรียนการสอน ในโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาในด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชาและกิจกรรมเสริม ประสบการณ์ทางดนตรีของโปรแกรมวิชาดนตรี.....	122
8 ความคิดเห็นของผู้สอนวิทยาลัยครูเทพสตรี ที่มต่อการจัดการเรียนการสอนใน โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ในด้านที่เกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและวิธีการสอน.....	124
9 ความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มต่อการจัดการเรียนการสอนในโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ในหลักสูตร เนื้อหา วิชาและกิจกรรมเสริมประสบการณ์ทางดนตรีในโปรแกรม วิชาดนตรีศึกษา.....	125
10 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อด้านผู้สอนและวิธีสอนในโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา...	126
11 ความคิดเห็นของผู้สอนวิทยาลัยครูเทพสตรีที่มต่อการจัดการเรียนการสอนใน โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาในด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์หรือสื่อที่ให้ความรู้ และใช้ฝึกปฏิบัติ.....	127

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

12	ความคิดเห็นนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ในด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา และกิจกรรมเสริมประสบการณ์ทางดนตรีของ โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา.....	128
13	ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อด้านผู้สอนและวิธีสอนในโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา...	129
14	ความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโปรแกรมวิชา ดนตรีศึกษา ในด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ หรือสื่อที่ให้ความรู้และใช้ฝึกปฏิบัติ...	130
15	ความคิดเห็นผู้สำเร็จการศึกษา ที่มีต่อหลักสูตร เนื้อหาวิชา และกิจกรรมเสริม ประสบการณ์ทางดนตรี ในโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา.....	133
16	ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโปรแกรม วิชาดนตรีศึกษา ในด้านผู้สอนและวิธีสอน.....	134
17	ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ที่มีต่อการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ในด้านความรู้ความสามารถในการสอนวิชาดนตรี.....	135
18	ความคิดเห็นผู้สำเร็จการศึกษา ที่มีต่อการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านคุณลักษณะของความเป็นครู.....	136
19	ความคิดเห็นผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ที่มีต่อการนำความรู้ไปใช้ในการ ปฏิบัติงาน ในด้านความรู้ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาในการสอนวิชาดนตรี..	137
20	ความคิดเห็นผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ที่มีต่อการนำความรู้ไปใช้ในการ ปฏิบัติงาน ในด้านคุณลักษณะของความเป็นครู.....	138